

ឯកសារទទួល
DOCUMENT RECEIVED/DOCUMENT REÇU

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date of receipt/Date de reception):
..... 02 / 12 / 2009

ម៉ោង (Time/Heure): 11:45

មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé
du dossier: S.A.N.N. RADA

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៩

គោរពជូនលោកសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

លោក យូ ប៊ុនឡុង និង

លោក Marcel LEMONDE

សំណុំរឿងស៊ើបអង្កេត លេខ: 002/19-09-2007

កម្មវត្ថុ: សេចក្តីកាត់សម្គាល់ទាក់ទងនឹងសំណើសុំវិធានការណ៍នីតិវិធី
វិធាន ២១

ប្រយោជន៍ប្រយោជន៍
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date /Date de certification):
..... 07 / DEC / 2009

មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង /Case File Officer/L'agent chargé
du dossier: C. I. ...

លោកសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជាទីគោរព

ជាថ្មីម្តងទៀត យើងសូមទាញចំណាប់អារម្មណ៍របស់លោកទៅលើការរំលោភលើសិទ្ធិរបស់កូនក្តីយើង
ខ្ញុំ គឺលោក ខៀវ សំផន ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃនីតិវិធីស៊ើបអង្កេតទៅលើរូបគាត់ នៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក។
នៅថ្ងៃនេះ ឧទាហរណ៍ដែលយើងសូមលើកឡើងនៅចំពោះមុខលោកនោះ គឺជាសញ្ញាណនៃស្ថានភាព
ជាទូទៅមួយ ដែលយើងបានទទួលពីការឆ្លើយតបក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មួយដែលកំពុងត្រូវបានព្យួរទុកនៅ
ចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ហើយដែលយើងសូមដាក់ជូនទៅលោកសម្រាប់ជាព័ត៌មានលម្អិតបន្ថែម។¹

ស្ថានភាពដែលចោទជាបញ្ហានោះមានដូចតទៅ៖ តាមរយៈពាក្យសុំចុះថ្ងៃទី៥ វិច្ឆិកា ២០០៩ សហភាព
របស់យើង គឺសហមេធាវីការពារក្តីរបស់លោក នួន ជា បានធ្វើ “សំណើសុំបង្កើតវិធានការណ៍នីតិវិធី
ជាក់លាក់”² មួយទៅលោកសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត។ ភ្លាមនោះ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់លោក

¹ សារណាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើបណ្តឹងសុំមោឃភាពនីតិវិធី ថ្ងៃទី២៩ តុលា ២០០៩ ឯកសារតុលាការ
D197/1/5

² សំណើសុំបង្កើតវិធានការណ៍នីតិវិធីជាក់លាក់ ថ្ងៃទី៥ វិច្ឆិកា ២០០៩ ឯកសារតុលាការ D235

អៀង សារី ក៏បានគាំទ្រសំណើសុំនេះ។³ នៅថ្ងៃទី១១ វិច្ឆិកា ២០០៩ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់អ្នកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ ក៏បានដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានដែលមានការពាក់ព័ន្ធជាមួយនីតិវិធីនេះដែរ។⁴

ឯកសារទាំងនេះត្រូវបានដាក់ជាភាសាអង់គ្លេស និងខ្មែរ ដោយស្របតាមសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារ។ ដូច្នោះ ភាគីទាំងអស់ដែលប្រើប្រាស់ភាសាអង់គ្លេស (និងជាពិសេសសហព្រះរាជអាជ្ញា) បានទទួលឯកសារទាំងនេះ ជាភាសាការងារទាំងពីរបស់ពួកគេ។ ជាក់ស្តែងណាស់ ដូចតែស្នើរគ្រប់ករណីទាំងអស់ ឯកសារទាំងនេះមិនត្រូវបានជូនដំណឹងមកខាងយើង ជាភាសាបារាំងឡើយ។ ប៉ុន្តែដោយចង់ចូលរួមក្នុងនីតិវិធីនេះ យើងក៏បានធ្វើការស្នើសុំឱ្យបកប្រែជាភាសាបារាំងនូវសំណើសុំរបស់លោក នួន ជា តាំងពីថ្ងៃទី១៦ វិច្ឆិកា មកម៉្លេះ។ បើទោះជាមានការខំប្រឹងប្រែងពីសំណាក់អ្នកបកប្រែក៏ដោយ ក៏យើងបានទទួលឯកសារនេះជាភាសាបារាំង តែនៅថ្ងៃទី២៤ វិច្ឆិកា ប៉ុណ្ណោះ។ លុះស្តែកឡើងនៅថ្ងៃទី២៥ វិច្ឆិកា ហើយមុនទាំងយើងអាចសម្រេចចិត្តថា តើយើងនឹងចូលរួមជាមួយសហភាពទាំងឡាយរបស់យើង ឬក៏បន្ថែមកំណត់សម្គាល់មួយចំនួននោះ ភាគីទាំងអស់ក៏បានទទួលការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតលើបញ្ហានេះ-ជាភាសាអង់គ្លេស និងខ្មែរ។⁵ ជាស្ថាពរមានតែសំណើសុំរបស់លោក នួន ជា តែប៉ុណ្ណោះ ដែលត្រូវបានជូនដំណឹងជាផ្លូវការមកយើង ដោយសារបានការស្នើសុំឱ្យបកប្រែយ៉ាងជាក់លាក់របស់យើង និងចំនួនពីរថ្ងៃក្រោយពីមានសេចក្តីសម្រេចលើបញ្ហានេះរួចហើយ។

លោកគ្រូរយល់ហើយថា ស្ថានភាពនេះគឺមិនអាចទទួលយកបានឡើយ។

ប្រាកដណាស់ ហេតុការណ៍នេះបានកើតឡើងដោយបំពានទៅលើសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានខាងការពារក្តី ប៉ុន្តែអ្វីដែលត្រូវឱ្យភ្ញាក់ផ្អើលជាងនោះទៀត គឺថា វាក៏ជាស្ថានភាពមួយដែលផ្ទុយទៅនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតទាក់ទងនឹងការបកប្រែភាសា។ ព្រោះថា យោងតាមដីកាសម្រេចនេះ មិន

³ ពាក្យសុំរបស់លោក អៀង សារី ស្នើសុំចូលរួមជាមួយសំណើរបស់ នួន ជា សុំបង្កើតវិធានការណ៍នីតិវិធីជាក់លាក់ ថ្ងៃទី១២ វិច្ឆិកា ២០០៩ ឯកសារតុលាការ D235/1

⁴ មេធាវីការពារក្តី ស្នើសុំឱ្យបន្ថែមពេលវេលានៅពេលបញ្ចប់ការស៊ើបសួរ ថ្ងៃទី១១ វិច្ឆិកា ២០០៩ ឯកសារតុលាការ D237

⁵ ដីកាសម្រេចលើសំណើសុំបង្កើតវិធានការណ៍នីតិវិធីជាក់លាក់ ថ្ងៃទី២៥ វិច្ឆិកា ២០០៩ ឯកសារតុលាការ D235/2

ត្រឹមតែ “ការបកប្រែទៅជាបីភាសាផ្លូវការនូវរាល់សេចក្តីសម្រេច និងដីកា គឺត្រូវធ្វើជាស្វ័យប្រវត្តិ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ការគ្រប់គ្រងល្អរបស់តុលាការ”⁶ តែ “ឯកសារទាំងអស់ (...) ដែលបានដាក់ ក៏ ត្រូវបកប្រែជាភាសាផ្លូវការផ្សេងទៀត (...) គឺភាសាបារាំង និងអង់គ្លេស សម្រាប់សំណុំរឿងទាំង ពីរ”⁷ និង ដោយឡែក ព្រោះថា ដោយបានយល់ឃើញថា ដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បានផ្តល់ឱ្យនូវ “សិទ្ធិទទួលបានការបកប្រែឯកសារដូចខាងក្រោមទៅជាភាសាបារាំង (ជាពិសេស) ឯកសារទាំងអស់ដែលភាគីបានដាក់ជូននៅចំពោះមុខអ.វ.ត.ក ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៧(១) នៃ សេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារ”⁸ ទើបអង្គបុរេជំនុំជម្រះសន្តិដ្ឋានថា ដីកាសម្រេចនេះធានា បានយ៉ាងពិតប្រាកដនូវសិទ្ធិនានារបស់ជនត្រូវចោទ ដូចមានចែងក្នុងវិធាន ២១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។⁹

តើសេចក្តីសម្រេចទាំងនេះ អាចគ្រាន់តែជាចេតនាដែលមិនអាចនឹងកើតឡើងបានឬ? ក្នុងដីកាសម្រេច មួយនាពេលថ្មីៗនេះ លោកសហចៅក្រមបានរំលឹកថា ដីកាសម្រេចដែលលោកសហចៅក្រមបានធ្វើ ទាក់ទងនឹងការបកប្រែភាសានោះ គឺនៅតែមានអានុភាពក្នុងពេលនេះ ហើយបើទោះជាអវត្តមាននៃការ បកប្រែឯកសារដែលសំខាន់ក៏ដោយ ក៏សិទ្ធិរបស់លោក ខៀវ សំផន មិនត្រូវបានគេរំលោភឡើយ ព្រោះឯកសារទាំងនោះ “កំពុងរង់ចាំការបកប្រែ”។ ហេតុនេះ លោកធ្វើឱ្យមានសិទ្ធិដែលមានលក្ខណៈ មិនពិតប្រាកដ និងភ្លេងក្លាយ។¹⁰ ក៏ប៉ុន្តែ វាជាសិទ្ធិដែលលោក LEMONDE មិនមានការរួញរាននឹង

⁶ ដីកាសម្រេចស្តីពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីទាក់ទងនឹងការបកប្រែភាសា ថ្ងៃទី១៩ មិថុនា ២០០៨ ឯកសារតុលាការ A190 ចំណុច ២ - ដោយយល់ឃើញ គ

⁷ ដីកាសម្រេចស្តីពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីទាក់ទងនឹងការបកប្រែភាសា ថ្ងៃទី១៩ មិថុនា ២០០៨ ឯកសារតុលាការ A190 ចំណុច ៣ - ដោយយល់ឃើញ គ

⁸ សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹង ដីកាសម្រេចស្តីពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីទាក់ទង នឹងការបកប្រែភាសា ថ្ងៃទី២០ កុម្ភៈ ២០០៩ ឯកសារតុលាការ A190/I/20 កថាខណ្ឌ ៣៧

⁹ សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹង ដីកាសម្រេចស្តីពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីទាក់ទង នឹងការបកប្រែភាសា ថ្ងៃទី២០ កុម្ភៈ ២០០៩ ឯកសារតុលាការ A190/I/20 កថាខណ្ឌ ៥០

¹⁰ ក្នុងន័យនេះ វាជាការសំខាន់ដែលត្រូវកត់សម្គាល់ថា នៅថ្ងៃនេះ យើងមានភស្តុតាងបង្ហាញថា នៅថ្ងៃចេញសេចក្តីសម្រេច របស់លោកនោះ ឯកសារទាំងនោះមិនមែនកំពុងតែរង់ចាំការបកប្រែឡើយ ហើយថា សេចក្តីបង្គាប់ឱ្យបកប្រែត្រូវបាន បញ្ជូនទៅឱ្យអង្គការបកប្រែភាសាតែនៅពេលក្រោយមកទៀតតែប៉ុណ្ណោះ។

ទាមទារ ដើម្បីសុំ (លើកនេះជាក់ស្តែងបំផុត) ពន្យារថេរវេលា ដើម្បីដាក់ចម្លើយទៅនឹងបណ្តឹងដិតចិត្ត ចំពោះរូបគាត់ ដោយបានលើកឡើងថា គាត់ “មិនអាចធ្វើការឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យសុំរបស់សហមេធាវីរបស់លោក ខៀវ សំផន បានទេ មុននឹងទទួលបានការជូនដំណឹងជាផ្លូវការនៃពាក្យសុំរបស់សហមេធាវីលោក អៀង សារី ព្រោះថា ពាក្យសុំរបស់សហមេធាវីរបស់លោក ខៀវ សំផន បានយោងទៅពាក្យសុំរបស់សហមេធាវីលោក អៀង សារី”។¹¹ ការសុំពន្យារថេរវេលានេះហាក់ដូចជាទទួលបានការអនុញ្ញាត ព្រោះថា លោក LEMONDE អាចដាក់ចម្លើយរបស់គាត់ទៅនឹងបណ្តឹងដិតចិត្តក្រៅថេរវេលាដែលបានកំណត់ក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងបាន ដោយពុំមានបញ្ហាអ្វីឡើយ។

ទាំងអស់នេះផ្ទុយទៅនឹងអំណះអំណាងទាំងឡាយដែលបានលើកឡើង ដើម្បីនឹងបង្ហាញឱ្យឃើញថា ពាក្យសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីមិនមានមូលដ្ឋានត្រឹមត្រូវ ពោលគឺជំទាស់នឹងលោក ខៀវ សំផន និងដែលកាលពីថ្មីៗនេះ អំណះអំណាងទាំងនេះមានន័យស្មើនឹងការហាមឃាត់លោក ខៀវ សំផន ពីការពិភាក្សាលើការទទួលយកបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលគាត់បានធ្វើ ដើម្បីប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ភស្តុតាងដែលបានមក ឬអាចបានមកពីការធ្វើទារុណកម្ម។¹² ប៉ុន្តែ តើត្រូវសោកស្តាយថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនបានឆ្លើយតបទៅលោក LEMONDE ថា សំណើសុំរបស់លោក អៀង សារី គឺកំពុងរង់ចាំការបកប្រែទេឬ?

សេចក្តីសន្និដ្ឋានដែលចេញមកអំពីការកត់សម្គាល់ខុសៗគ្នានេះមិនមែនជារបស់យើងទេ តែជារបស់លោកសហចៅក្រម និងអង្គបុរេជំនុំជម្រះទៅវិញទេ។ ហេតុនេះ ដោយហេតុថា លោកសហចៅក្រមយល់ឃើញថា ការបកប្រែឯកសារមួយចំនួន - ជាពិសេសរាល់សេចក្តីសម្រេច និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ភាគីទាំងអស់ - គឺជាការចាំបាច់ “ក្នុងការធានាឱ្យជនត្រូវចោទមានលទ្ធភាពអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងអង្គកិច្ចស៊ើបសួរ”¹³ វាជារឿងត្រឹមត្រូវ ដែលលោកយល់ឃើញផងដែរថា ជនត្រូវចោទមិនអាច

¹¹ សំណើសុំការពន្យារថេរវេលាសម្រាប់ការឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យសុំដិតចិត្ត ថ្ងៃទី២២ តុលា ២០០៩ ឯកសារតុលាការ ០២
¹² សេចក្តីសម្រេចលើ “សេចក្តីកត់សម្គាល់ជូនទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃនីតិវិធី ក្នុងករណី ចុះថ្ងៃទី១៨ វិច្ឆិកា ២០០៩ ឯកសារតុលាការ D130/10/9
¹³ សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹង ដីកាសម្រេចស្តីពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីទាក់ទងនឹងការបកប្រែភាសា ថ្ងៃទី២០ កុម្ភៈ ២០០៩ ឯកសារតុលាការ A190/L/20 កថាខណ្ឌ ៤៣

អនុវត្តសិទ្ធិរបស់គាត់បាន ដោយគ្មានការបកប្រែឯកសារទាំងនេះបានឡើយ។ ក្នុងករណីយើងនេះ
លោក ខៀវ សំផន មិនបានទទួលការបកប្រែឯកសារទាំងនេះឡើយ អាស្រ័យហេតុនេះ គ្រប់គ្នាអាច
សន្និដ្ឋានបានថា គាត់មិនអាចអនុវត្តសិទ្ធិរបស់គាត់ ក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតបានឡើយ។

សូមលោកសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមេត្តាទទួលការគោរពរាប់អានអំពីយើង។

ជំនួសសហមេធាវីការពារក្តី

លោកមេធាវី Jacques VERGÈS